

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31Cob/112/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115222873
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Vyskočová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2115222873.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Andrey Vyskočovej a sudcov JUDr. Pavla Lacza a Mgr. Michala Novotného v sporovej veci žalobkyne: Mgr. J. J., nar. X. L. XXXX, E. Q. XX, P., zastúpenej: Advokátska kancelária Krahulec, s.r.o., Trnava, proti žalovanému: Ing. T. X., nar. XX. D. XXXX, T. XX, P., zastúpenému: JUDr. Michal Krutek, s.r.o., advokátska kancelária, Trnava, o 9.998 € s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 10 C 416/2015-85 z 20. januára 2017 takto

rozhodol:

I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa potvrdzuje vo výroku I, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi 9.998 € s 5,15 % ročným úrokom z omeškania od 6. septembra 2014 do zaplatenia.

II. V časti o zaplatenie 5,15 % ročného úroku z omeškania zo sumy 9.998 € od 26. augusta do 5. septembra 2014 sa napadnutý rozsudok vo výroku I mení tak, že sa žaloba zamietá aj v tejto časti.

III. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. zaviazal žalovaného zaplatiť pôvodnému žalobcovi - spoločnosti ST REAL, s.r.o., 9.998 € s 5,15% ročným úrokom z omeškania od 26. augusta 2014, II. zamietol žalobu vo zvyšku, t. j. čo do 5,15 % ročného úroku z omeškania zo sumy 4.999 € od 11. marca 2014 a zo sumy 4.999 € od 12. marca 2014 do 25. augusta 2014, III. priznal pôvodnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 96%.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za dokázaný tento skutkový stav:

3. Žalovaný bol v marci 2014 prokuristom pôvodného žalobcu - spoločnosti ST REAL, s.r.o., IČO: 36 252 794, a zároveň spoločníkom a konateľom spoločnosti SUCCESS CONSULTING s.r.o., ktorá bola spoločníkom pôvodného žalobcu. Druhým spoločníkom pôvodného žalobcu bol D. P.. Podľa čl. X spoločenskej zmluvy ST REAL, s.r.o., v znení jej zmeny schválenej valným zhromaždením 2. mája 2008, sa zisk spoločnosti delil v pomere 60% pre spoločníka D. P. a v pomere 40% pre spoločníka SUCCESS CONSULTING s.r.o. Žalovaný ako prokurista vybral 10. a 11. marca 2014 po 4.999 € z účtu pôvodného žalobcu a tieto prostriedky vyplatil spoločnosti SUCCESS CONSULTING s.r.o., v ktorej bol spoločníkom a konateľom. Následne bolo na valnom zhromaždení ST REAL, s.r.o., konanom 30. júna 2014 rozhodnuté, že zisk spoločnosti za rok 2013 nebude vyplatený a ponecháva sa na rozvoj spoločnosti. Pôvodný žalobca výzvou podanou na poštu 22. augusta 2014 vyzval žalovaného na vrátenie sumy 9.998 €; výzva bola žalovanému poštou odovzdaná 2. septembra 2014.

4. Z takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný odovzdal peňažné prostriedky pôvodného žalobcu ďalšej spoločnosti, v ktorej je konateľom a spoločníkom, pričom takýto úkon nemá právny základ v rozhodnutí valného zhromaždenia o rozdelení zisku. Toto obohatenie nie je bezdôvodným obohatením na strane spoločnosti SUCCESS CONSULTING s.r.o., pretože žalovaný pri vyplácaní nekonal v mene ST REAL, s.r.o., lebo k svojmu podpisu nepripojil dodatok „per procuram“. Nemožno prihliadnuť na obranu žalovaného, že spoločníci si delili zisk bez riadneho valného zhromaždenia. Spoločenská zmluva umožňovala deliť zisk po schválení riadnej účtovnej závierky a schválení rozdelenia zisku. Aj keby sa valné zhromaždenie v roku 2008 uznieslo, že sa bude rozdeľovať zisk do budúcnosti automaticky, takéto ustanovenie by bolo neplatné pre rozpor so zákonom. Žalovaný ako prokurista, ale tiež spoločník a konateľ spoločníka pôvodného žalobcu si pri primeranej obozretnosti musel byť vedomý svojich povinností. Predchádzajúce protiprávne konania nemôžu založiť platnosť a správnosť následných protiprávných úkonov. Prokurista musí pri konaní za spoločnosť konať s odbornou starostlivosťou tak, aby spoločnosť nepoškodzoval, musí každý krok starostlivo uvážiť tak, akoby konal sám konateľ. S tým je spojená aj zodpovednosť prokuristu za takéto konania, teda požiadavka, aby konal s odbornou starostlivosťou v záujme spoločnosti. Táto fiduciárna povinnosť je imanentnou súčasťou prokuratúry. Žalovaný takto nekonal, nekonal v záujme spoločnosti, v ktorej bol prokuristom, ale v záujme inej spoločnosti. Pokiaľ by súd vyhodnotil úkon žalovaného - vyplatenie peňažných prostriedkov ako platný, potom by žalovaný spôsobil pôvodnému žalobcovi škodu v dôsledku pokuty, ktorú by mu mohla byť uložená pre porušenie zákona č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti. Konanie žalovaného bolo účelové aj v tomto smere, pretože v snahe obísť tento zákon vyplatil v hotovosti prostriedky na dvakrát po 4.999 €, pričom na to neexistoval racionálny dôvod. Konanie žalovaného malo za následok vznik škody pôvodnému žalobcovi v podobe sumy, ktorú žalovaný vybral z účtu, protiprávnosť je daná tým, že s prostriedkami spoločnosti sa nakladalo bez toho, aby na to bol právny dôvod (schválenie rozdelenia zisku). Príčinná súvislosť je daná tým, že bez takéhoto konania by škoda nevznikla. Okrem toho konanie, ktoré žalovaný vykonal, nie je konaním pri obchodnom vedení spoločnosti, ale je konanie spoločnosti voči spoločníkovi, ku ktorému samotný prokuristu bez schválenia rozdelenia zisku bez ďalšieho nie je oprávnený. Súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné vykonávať dokazovanie prehľadom o prevodoch na účtoch spoločnosti, pretože pre toto konanie by nemalo význam ani to, keby sa preukázalo, že spoločnosť konala protiprávne aj vo vzťahu k druhému spoločníkovi. Podobne nie je podstatné kto vypracoval návrh zo zmeny spoločenskej zmluvy z roku 2008. Všetky návrhy žalovaného na vykonanie dokazovania smerovali k preukázaniu protiprávneho konania vo vnútri spoločnosti, čo však pre dané konanie nemá význam, pretože žalovaný nemôže týmto protiprávnym konaním hájiť. Nárok na úrok z omeškania priznal súd prvej inštancie žalobcovi až od štvrtého dňa od odoslania výzvy pre žalovaného (22. augusta 2014 + tri dni).

5. Včas podaným odvolaním sa žalovaný domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia veci súdu prvej inštancie, eventuálne jeho zmeny tak, že sa žaloba zamietne. Nesúhlasil s názorom, že s nedodržaním normy uvedenej v § 14 ods. 5 Obch. zák. (neuviedenie dodatku označujúceho prokúru) by sa mala spájať sankcia neplatnosti úkonu vykonaného v mene podnikateľa. Nie je zrejмый záver súdu prvej inštancie, že žalovaný si mal byť vedomý svojich povinností v podobe návrhu na zvolanie valného zhromaždenia, pričom poukázal na § 129 ods. 2 Obch. zák. Nesúhlasil ani s tým, že by prokurista bol povinný konať s požiadavkou odbornej starostlivosti. Táto povinnosť vyplýva podľa § 135a ods. 1 Obch. zák. konateľovi, nie prokuristovi, keďže prokúra je zvláštnym druhom plnomocenstva. Zodpovednosť žalovaného za škodu je podľa neho vylúčená okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť podľa § 373 a 374 Obch. zák. Túto okolnosť žalovaný vidí v tom, že nemohol pri výplate sporných prostriedkov predvídať, že dva mesiace po uplynutí termínu podľa čl. XI spoločenskej zmluvy sa bude konať valné zhromaždenie, ktoré rozhodne tak, že zisk bude ponechaný na rozvoj spoločnosti. Predkladateľom návrhu na zmenu spoločenskej zmluvy v roku 2008, ktorou sa rozhodlo o rozdeľovaní zisku v pomere 60 až 40 %, bol spoločník D. P.. Ten teda podľa § 268 Obchod. zák. spôsobil neplatnosť tejto spoločenskej zmluvy, žalovaný bez právneho vzdelania nemohol mať o neplatnosti tohto ustanovenia žiadnu vedomosť. Prokurista sa o neplatnosti dozvedel až 20. januára 2017, preto nemôže zodpovedať za postup podľa tohto ustanovenia pred týmto dňom. Predmetnú škodu žalobcovi spôsobil valné zhromaždenie tým, že prijalo nesprávne rozhodnutie o zmene spoločenskej zmluvy. Do úvahy pripadá aj zodpovednosť konateľa žalobcu, ktorý v zmysle § 128 ods. 1 Obch. zák. nezvolával valné zhromaždenie na rozhodovaní o rozdelení zisku alebo o úhrade strát. Konateľ žalobcu mal žalovaného upozorniť na odvrátenie hrozacej škody, t. j. mal skontrolovať spoločenskú zmluvu. Od žalovaného ako prokuristu nie je možné požadovať uhradenie škody, ktorá vznikla nesprávnym spôsobom vyplácania zisku. Porušením zákona č. 394/2012 Z. z. nie je nijako dotknutá platnosť príslušných úkonov, čo jasne vyplýva z jeho § 5. Súd

prvej inštancie mal vykonať dokazovanie na zistenie, ktorá advokátska kancelária vypracovala v roku 2008 návrh zmeny spoločenskej zmluvy, a to vzhľadom na možnú zodpovednosť advokáta za škodu pri výkone advokácie. Žalovaný záverom upozornil na rozpor vo výroku I. napadnutého rozsudku, keď súd prvej inštancie za deň doručenia výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovanému považoval 25. august 2014, hoci z listu Slovenskej pošty, a.s., jasne vyplýva, že táto zásielka žalovanému bola dodaná 2. septembra 2014. Súd prvej inštancie teda nemal uplatniť trojdňovú fikciu doručenia.

6. Pôvodný žalobca vo vyjadrení navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Konanie žalovaného nie je konaním pri obchodnom vedení spoločnosti, ale konanie voči spoločníkovi, na ktoré prokurista nie je oprávnený. Tento názor súdu prvej inštancie je správny, takže tvrdenie žalovaného, že žalovaný mal rozdeľovať zisk, je nesprávne. Žalovaný si sumu 9.998 € najskôr ponechal, až dodatočne vystavil doklady, ktorými ju údajne odovzdal spoločnosti SUCCESS CONSULTING, s.r.o. Žalovaný pritom pri preberaní týchto prostriedkov musel vedieť, že prekračuje rozsah zákonného oprávnenia prokuristu. Žalovaný pritom porušil povinnosti už tým, že túto sumu z účtu ST REAL, s.r.o., vybral a nepoužil pri prevádzke jej podniku. Na právny vzťah prokuristu a spoločnosti sa použijú ustanovenia o mandátnej zmluve, kde z § 567 Obch. zák. vyplýva povinnosť mandatára postupovať pri zariaďovaní záležitostí s odbornou starostlivosťou. Opačné tvrdenie žalovaného v odvolaní je nesprávne. Okrem toho túto povinnosť možno primerane odvodiť aj z § 135a Obch. zák. z povinnosti konateľa. Žalovaný najskôr porušil svoju povinnosť prokuristu, keď vybral prostriedky z bankového účtu spoločnosti a následne uprednostnil vlastné záujmy, keď tieto prostriedky vyplatil spoločníkovi, ktorého je sám spoločníkom a konateľom. Či sa konali alebo nekonali valné zhromaždenia v predošlých rokoch, je pre rozhodnutie v prerokovanej veci nepodstatné. O zvolanie môže žiadať aj spoločnosť SUCCESS CONSULTING, s.r.o., čo ale neurobila. Okrem toho v spoločnosti ST REAL, s.r.o., nebol zisk nikdy rozdeľovaný, lebo tam vždy bola strata. Žalovaný sa teda nemohol domnievať, že by si mohol bez rozhodnutia valného zhromaždenia vyplatiť zisk. Čl. X spoločenskej zmluvy v znení prijatom 2. mája 2008 nehovorí nič o rozhodnutí o úhrade straty, ale obsahuje len pravidlo - podiely spoločníkov na prípadnom zisku. Obrana žalovaného je preto účelová. Z čl. XV spoločenskej zmluvy takisto vyplývalo, že valné zhromaždenie malo rozhodnúť o použití zisku, čo žalovaný účelovo opomína. Žalovaný teda mal vedieť, že pri výplate zisku je potrebné rozhodnutie valného zhromaždenia. Zodpovednosť za škodu podľa Obchodného zákonníka je objektívna a žalovaným tvrdený liberačný dôvod (okolnosti vylučujúce zodpovednosť) je špekulácia. Ak by aj ust. čl. X spoločenskej zmluvy bolo neplatné, táto neplatnosť nie je dôvodom vzniku škody pôvodnému žalobcovi, keďže jej dôvodom je konanie žalovaného, ktorý 10. a 11. marca 2014 vybral z bankového účtu spoločnosti celkovo 9.998 €, ktoré nepoužil pri prevádzke podniku. Valné zhromaždenie nie je subjekt, ktorý by mal právnu subjektivitu, preto nemohlo spôsobiť škodu pôvodnému žalobcovi. Navyše toho rozhodlo len o pravidlách, ako sa zisk bude vyplácať. Žalovaný navyše na následnom valnom zhromaždení 30. júna 2014 v rámci diskusie uviedol len toľko, že sa má zisk rozdeliť, vôbec neinformoval, že by už bolo rozhodnuté v roku 2008, alebo že by si on už zisk vyplatil, ako to tvrdí v obrane v tomto konaní. Prvoinštančný súd určil začiatok omeškania žalovaného použitím primeranej lehoty odo dňa, keď sa výzva dostala do sféry vplyvu žalovaného, teda odkedy si mohol žalovaný výzvu prevziať na pošte, čo treba považovať za správne.

7. Po vydaní napadnutého rozsudku pôvodný žalobca postúpil svoj nárok zmluvou z 23. marca 2017 na žalobkyňu, na základe čoho súd prvej inštancie pripustil zmenu subjektu na strane žalovaného (uznesenie č.k. 10C/416/2015-112).

8. Žalovaný v odvolacej replike zopakoval svoje stanovisko, že prokúra je zvláštnym druhom obchodného plnomocenstva a nespravuje sa ustanoveniami o mandátnej zmluve. V dôsledku toho je irelevantné použitie § 567 Obch. zák. Mandátnou zmluvou sa navyše mandatár zaväzuje, že pre mandanta zariadi za odplatu určitú obchodnú záležitosť, od čoho sa podľa § 263 nemožno odchyliť. Žalovaný vykonával činnosť prokuristu pre spoločnosť ST REAL s.r.o. bez toho, aby za jeho činnosť bola dohodnutá odmena, preto tento vzťah nie je vzťahom z mandátnej zmluvy. Takisto nemožno primerane aplikovať ust. § 135a ods. 1 Obch. zák., ktorý sa vzťahuje len na konateľa. Žalovaný bol vo vzťahu k spoločnosti ST REAL v pracovnom pomere na základe pracovnej zmluvy od 1. júla 2010 do 26. júna 2014. Takýto pracovný pomer prokuristu je prípustný. Preto je nevyhnutné aplikovať ust. zák. č. 341/2011 Z.z. Zákonníka práce o zodpovednosti zamestnanca za škodu spôsobenú zamestnávateľovi. Podľa § 179 ods. 1 Zákonníka práce je žalobkyňa povinná preukázať zavinenie zamestnanca, čo sa doteraz nestalo. Okrem toho podľa § 181 ods. 1 Zákonníka práce nemôže náhrada škody presiahnuť štvornásobok mesačného zárobku, čo v prerokovanej veci predstavuje sumu 1.143,88 €. Žalovaný

nemal povinnosť na valnom zhromaždení 30. júna 2014 vyslovovať akýkoľvek názor o rozhodnutí o vyplatení zisku z roku 2008, pretože zisk už bol v čase konania valného zhromaždenia rozdelený. Okrem toho rozhodnutie na tomto valnom zhromaždení bolo svojvoľným rozhodnutím. Z čl. X spoločenskej zmluvy podľa žalovaného vyplýva, že sa zisk bude deliť na základe ročnej účtovnej závierky so splatnosťou 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roka. Preto bol žalovaný nielen oprávnený, ale aj povinný predmetný zisk rozdeliť. Žalovaný ako prokurista nemohol vedieť, že sa bude 30. júna 2014 konať valné zhromaždenie, ktoré by prvýkrát rozhodlo tak, že zisk bude ponechaný na rozvoj spoločnosti. Konateľ ST REAL, s.r.o., mal informovať spoločníkov o záležitostiach spoločnosti, teda aj o nesúlade spoločenskej zmluvy so zákonom. Výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia si žalovaný objektívne prevzal 2. septembra 2014 a až odvtedy je možné priznať úroky z omeškania. Nemožno tak urobiť na základe tzv. žltého lístka, ktorý necháva Slovenská pošta, a.s., pri nedoručení zásielky.

9. Žalobkyňa v odvolacej replike zopakovala svoj názor, že povinnosti prokuristu sa spravujú primerane ustanoveniami o mandátnej zmluve. Ak žalovaný poukazuje na skoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR a SR, prehliada, že tento aplikoval úpravu z roku 1997, ktorá bola zásadne odlišná. Funkcia riaditeľa vykonávaná žalovaným v pracovnom pomere nemá nič spoločné s funkciou prokuristu, ktorú žalovaný zastával pre ST REAL, s.r.o. Okrem toho pracovná zmluva predložená žalovaným s odvolacou replikou nevyhovuje predpokladom § 366 písm. a) až d) C. s. p., v dôsledku čoho na ňu nemožno prihliadať. V ďalšom sa žalobkyňa pridržala svojho vyjadrenia k odvolaniu.

10. V nevyžiadanom vyjadrení došlom súdu prvej inštancie 17. augusta 2017 žalovaný znova opakuje svoju odvolaciu repliku. Okrem toho namieta, že jeho odvolacia replika nemala byť doručená spoločnosti ST REAL s.r.o., ale novému žalobcovi, a na vyjadrenie spoločnosti ST REAL nie je možné prihliadať. Žalovaný tiež poukázal na špekulatívne prevody obchodných podielov v spoločnosti ST REAL, s.r.o.

11. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I a závislom výroku III (§ 379 C. s. p.), ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie a nevyžaduje to ani verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario). Po jeho preskúmaní v medziach odvolacích dôvodov a väd, na ktoré je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti (§ 380 C. s. p.), dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

12. Súdom prvej inštancie bol zistený a pre odvolací súd je podľa § 383 C. s. p. záväzný skutkový stav reprodukovaný v odseku 3 tohto rozsudku. Skutkový stav takto zistený súdom prvej inštancie aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti v súlade s § 191 C. s. p. Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku opísal, z ktorých dôkazných prostriedkov jednotlivé skutkové zistenia urobil. Zistenia urobené z jednotlivých dôkazov neodporujú obsahu listín založených v spise, ani obsahu výsluchov strán tak, ako sú zachytené v zápisniciach o pojednávaní. Žalovaný pritom v odvolaní jednotlivé skutkové závery súdu prvej inštancie nespochybnil.

13. Žalovaný namietol, že súd nevykonal navrhnutý dôkaz - zistenie advokátskej kancelárie, ktorá v roku 2008 pripravovala návrh zmeny spoločenskej zmluvy. Odvolací súd sa však stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že vykonanie tohto dôvodu nemá význam v prerokúvanej veci. Predmetom sporu je nárok žalobkyne ako postupníka pôvodnej obchodnej spoločnosti ST REAL, s.r.o., na náhradu škody voči žalovanému - jej prokuristovi. Žalovaný pritom aj v odvolaní zotrváva na stanovisku, že si nebol vedomý právnych dôsledkov a právneho hodnotenia zmeny spoločenskej zmluvy schválenej 2. mája 2008. Žalovaný vôbec netvrdí, že by od advokátskej kancelárie, ktorá túto zmenu pripravovala, dostal určitý právny názor, resp. určitý výklad tejto zmeny spoločenskej zmluvy, podľa ktorého by sa v ďalšom riadil. Preto ani nie je zřejmé, aký význam by malo zistenie tejto advokátskej kancelárie na jeho zodpovednosť za škodu spôsobenú neoprávneným výberom určitých prostriedkov. Ani v samotnom odvolaní žalovaný neargumentuje tým, že by táto advokátska kancelária poskytla určité stanovisko, ktorým by sa spravoval, ale poukazuje len na možnú zodpovednosť tejto kancelárie za prípadné právne vady tejto zmeny spoločenskej zmluvy. Predmetom prerokúvanej veci však nie sú nároky voči tejto advokátskej kancelárii zo spôsobenej škody, ale nárok voči samotnému žalovanému ako prokuristovi. Otázka, či žalovaný má prípadne nárok na regres voči iným osobám, z akého dôvodu a do akej výšky, sa v tomto konaní nerieši. Nič nebráni žalovanému uplatniť si svoje regresné nároky voči tretím osobám a v ich rámci prípadne žiadať aj dokazovanie na zistenie nárokov voči tejto advokátskej kancelárii. V tu prerokúvanej veci však súd prvej inštancie celkom správne takéto dokazovanie nevykonával.

14. Z uvedeného skutkového stavu potom súd prvej inštancie dospel k správnym právnym záverom, hoci ich (zhustene a mierne neprehľadne) zhrnul v jednom dlhom odseku 41 svojho rozsudku. Podľa § 14 ods. 1 Obchodného zákonníka je prokúrou prokurista splnomocnený na všetky právne úkony, ku ktorým dochádza pri prevádzke podniku. Podľa doktríny sa pod pojmom prevádzka podniku rozumie činnosť, riadne fungovanie podniku. S prevádzkou podniku súvisí uzatváranie pracovných zmlúv, nájom priestorov na podnikanie, zabezpečenie surovín či distribučných kanálov pre tovary a služby. Rozhodujúce sú konkrétne okolnosti podniku podnikateľa (porov. Csach, K. In Ovečková, O. a kol. Obchodný zákonník I. Veľký komentár. Bratislava : Wolters Kluwer 2017, s. 167). Podľa názoru odvolacieho súdu k prevádzke podniku nepatria vnútorného vzťahu medzi spoločníkmi navzájom, ako aj medzi nimi a spoločnosťou. Osobitne nepatrí k prevádzke podniku vyplácanie podielov na zisku. Pokyn na vyplácanie podielu na zisku môže dať iba konateľ spoločnosti ako jediný štatutárny orgán spoločnosti. Tento záver možno vyvodiť aj z určitých parciálnych ustanovení Obchodného zákonníka. Konkrétne podľa § 135 ods. 2 Obch. zák. patrí do právomoci konateľa predkladať valnému zhromaždeniu návrh na rozdelenie zisku. Podľa § 135a ods. 2 písm. a) Obch. zák. je konateľ povinný nahradiť spoločnosti škodu, ktorá jej vznikla tým, že bolo spoločníkom poskytnuté plnenie v rozpore so zákonom (napr. aj v rozpore s pravidlami výplaty zisku, § 123 Obch. zák.). Potom podľa § 123 ods. 4 Obch. zák. konateľ ručí za vrátenie podielu na zisku, s ktorého výplatom vyslovili súhlas. Z citovaných ustanovení možno teda vyvodiť, že právo vysloviť súhlas s výplatom zisku, teda kontrolovať, či, komu a v akom rozsahu sa môže vyplatiť podiel na zisku, patrí výlučne do právomoci konateľa. Práve preto zákon nepredpokladá, že by za výplatu zisku ručil prokurista, keďže akékoľvek disponovanie s peniazmi spoločnosti na účely výplaty zisku prokuristovi nepatrí.

15. V prerokúvanej veci súd prvej inštancie zistil, že žalovaný ako prokurista spoločnosti ST REAL, s.r.o., v dňoch 10. a 11. marca 2014 vybral z účtu spoločnosti celkovo 9.998 €, ktoré sa podľa jeho tvrdenia mali použiť na výplatu podielu na zisku spoločníka tejto spoločnosti - SUCCESS CONSULTING, s.r.o. Z vyššie citovaných ustanovení je však zrejmé, že právo nakladať s prostriedkami spoločnosti na tento účel (na účel výplaty podielu na zisku) nepatrí do rozsahu oprávnení prokuristu v zmysle § 14 ods. 1 Obch. zák. Žalovaný pritom nenapadol záver súdu prvej inštancie, že výber sporných peňažných prostriedkov nerealizoval na pokyn konateľa v rámci realizácie uznesenia valného zhromaždenia spoločnosti o rozdelení zisku. Naopak, aj v odvolaní žalovaný zastáva stanovisko, že výplatu zisku mal právo vykonať sám, priamo na základe čl. X spoločenskej zmluvy ST REAL, s.r.o., v znení z 2. mája 2008. Ako však už bolo uvedené, také oprávnenie mu ako konateľovi nepatrilo. V dôsledku toho žalovaný výberom peňažných prostriedkov z účtov spoločnosti na tento účel prekročil rozsah svojho oprávnenia a konal protiprávne. Dôsledkom jeho protiprávneho konania je to, že spoločnosť utrpela skutočnú škodu - zníženie peňažných prostriedkov na jej účte vo výške 9.998 € (§ 379 Obch. zák.). Vzhľadom na to je správny záver súdu prvej inštancie, že žalovaný zodpovedá spoločnosti ST REAL, s.r.o., za túto škodu a je povinný jej ju nahradiť. Pretože táto spoločnosť svoju pohľadávku zmluvou z 21. júla 2017 postúpila na žalobkyňu, nadobudla žalobkyňa podľa § 524 Občianskeho zákonníka aktívnu legitimáciu na jej uplatňovanie.

16. Odvolací súd sa nestotožňuje s námietkami žalovaného, že jeho zodpovednosť je vylúčená okolnosťami vylučujúcimi protiprávnosť (vis maior) v zmysle § 373 in fine Obch. zák. Podľa § 374 Obch. zák. je okolnosťou vylučujúcou protiprávnosť prekážka, ktorá nastala nezávisle od vôle povinnej strany a bráni jej v splnení povinnosti, ak nemožno rozumne predpokladať, že by povinná strana túto prekážku alebo jej následky odvrátila alebo prekonala, a ďalej, že by v čase vzniku záväzku túto prekážku predvídala. Okolnosťou vylučujúcou protiprávnosť je teda faktická (skutková) okolnosť, ktorá bráni v splnení povinnosti. Takouto okolnosťou nie je právne hodnotenie, resp. omyl v právnom hodnotení určitých skutkových okolností. Okolnosťou vylučujúcou protiprávnosť nie je ani to, že neskôr nastali okolnosti, o ktorých strana nevedela a na základe ktorých by sa možno bola rozhodla konať inak ako konala. Takéto okolnosti majú len vplyv na pohnútku, eventuálne na právne hodnotenie konania strany, nie sú však prekážkou k tomu, aby strana konala spôsobom súladným s právnom. Nie sú teda prekážkou k tomu, aby strana plnila svoje povinnosti. V prerokúvanej veci mal žalovaný ako prokurista konať len v rozsahu svojich oprávnení podľa § 14 ods. 1 Obch. zák., teda len v rozsahu úkonom pri prevádzke podniku. Podľa doktríny a judikatúry aj keď medzi prokuristom a podnikateľom nedôjde k žiadnemu inému dojednaniu, sú udelením prokúry naplnené predpoklady mandátnej zmluvy. V dôsledku toho je prokurista takisto povinný pri výkone svojho oprávnenia konať s odbornou starostlivosťou (porov. Csach: cit. dielo, s. 174 a 175, ako aj rozsudok NS ČR sp. zn. 23 Cdo 2713/2009). Žalovaný teda mohol a mal vedieť, že nie je oprávnený za spoločnosť vyplácať podiely na zisku, ani nie je oprávnený na tento účel

vyberať peňažné prostriedky z účtu spoločnosti. V splnení tejto povinnosti odbornej starostlivosti mu nijako nemohla brániť okolnosť, že nevedel o tom, že 30. júna 2014 sa bude konať valné zhromaždenie tejto spoločnosti. To mohlo byť pre žalovaného nanajvýš pohnútkou, pre ktorú mohol mylne svoje konanie považovať za súladné s právom. Ako však už bolo uvedené, takýto omyl nie je okolnosťou vylučujúcou protiprávnosť v zmysle § 374 Obch. zák.

17. Pokiaľ ide o námietku, že ST REAL, s.r.o., spôsobila neplatnosť právneho úkonu - zmeny spoločenskej zmluvy z 2. mája 2008, odvolací súd nepovažuje túto zmenu spoločenskej zmluvy za neplatnú. Podľa odvolacieho súdu totiž z čl. X vyplýva len určenie podielov spoločníkov spoločnosti ST REAL, s.r.o., na zisku a vyjadrenie, že právo na podiel na zisku majú na základe riadnej účtovnej závierky. Zo znenia cit. ustanovenia nemožno bezpečne ustáliť ten záver, že by spoločníci mali automaticky po ukončení hospodárskeho (kalendárneho) roka nárok na podiel na zisku bez ingerencie valného zhromaždenia. Podľa § 125 ods. 1 písm. b) Obch. zák. totiž rozhodnutie o rozdelení (konkrétneho) zisku na základe riadnej účtovnej závierky patrí do výlučnej pôsobnosti valného zhromaždenia spoločnosti. Už v dôsledku toho nemožno z čl. X spoločenskej zmluvy vyvodiť priamy nárok na podiel na zisku. V dôsledku toho nemôže žalovaný namietat, že škoda spočívajúca v chýbajúcich 9.988 € vznikla spoločnosti ST REAL, s.r.o., v dôsledku neplatnosti čl. X spoločenskej zmluvy spoločnosti. Naopak, táto škoda vznikla v dôsledku protiprávneho konania žalovaného ako prokuristu, ktorý vybral tieto peniaze z účtu na účel, ktorý nesúvisel s prevádzkou podniku, teda na ktorý žalovaný vôbec nebol oprávnený peniaze vyberať.

18. Nedôvodné sú tiež odkazy žalovaného na § 376 a 384 Obch. zák. Podľa § 376 Obch. zák. nemá poškodená strana nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinnosti povinnej strany bolo spôsobené konaním poškodenej strany alebo nedostatkom súčinnosti. Predovšetkým, spoločnosti ST REAL, s.r.o., zo žiadneho právneho predpisu, a podľa zisteného skutkového stavu ani zo žiadnej zmluvy, nevyplyvala povinnosť poskytovať žalovanému ako prokuristovi súčinnosť tým spôsobom, že by ho mala upozorňovať na to, aké kroky nesmie robiť. Poznať rozsah svojho oprávnenia bolo súčasťou povinností žalovaného vykonávať oprávnenia prokuristu s odbornou starostlivosťou. Spoločnosť ST REAL, s.r.o., takisto neurobila nič, čím by zapríčinila, že žalovaný neoprávnene vybral peňažné prostriedky z jej účtov. Žalovaný tu opäť mylne interpretuje § 376 Obch. zák., z ktorého ale nevyplyvajú podmienky protiprávnosti konania žalovaného. Inak povedané, na účely § 376 Obch. zák. je irelevantné, či prípadné konanie poškodeného dalo škodcovi nesprávnu predstavu (omyl) o protiprávnosti jeho konania. Toto ustanovenie totiž vylučuje nárok poškodeného na náhradu škody, ak existuje príčinná súvislosť medzi jeho konaním a konaním škodcu, teda ak konanie škodcu je dôsledkom konania poškodeného. Nepostačuje, že konanie poškodeného iniciuje v škodcovi nesprávnu predstavu o protiprávnosti jeho konania. V prerokúvanej veci teda spoluzodpovednosť spoločnosti ST REAL, s.r.o., nemôže spočívať v tom, že by eventuálne vyvolala v žalovanom dojem, že pri výbere peňazí 10. a 11. marca 2014 koná v súlade s právom. Podľa § 384 ods. 1 Obch. zák. potom osoba, ktorej hrozí škoda, je povinná urobiť opatrenia potrebné na odvrátenie škody alebo na jej zmiernenie. Podľa odvolacieho súdu však takým opatrením nemôže byť zabránenie škodcovi v páchaní škody. Škodca sa teda nemôže zbaviť zodpovednosti za škodu odkazom na to, že mu poškodený nezabránil v páchaní škody. Zabrániť vlastnému konaniu tu totiž má hlavne škodca a nikto iný; ak to neurobí a slobodne sa rozhodne škodu spôsobiť, zodpovedá za jeho dôsledky.

19. Pokiaľ žalovaný v odvolacej replike poukazuje na obmedzenia svojej zodpovednosti za škodu vyplývajúce z pracovnoprávných predpisov, nemožno na tieto námietky prihliadať. Predovšetkým, podľa § 365 ods. 3 Obch. zák. možno odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Napadnutý rozsudok bol žalovanému doručený 9. marca 2017 do rúk jeho advokáta, takže lehota na podanie odvolania uplynula 24. marca 2017. Tvrdenie, že súd prvej inštancie nezohľadnil pracovnoprávny vzťah žalovaného k spoločnosti ST REAL, s.r.o., žalovaný prvýkrát predniesol v odvolacej replike podanej na súd prvej inštancie 1. júna 2017, teda dávno po uplynutí odvolacej lehoty. Okrem toho ale tvrdenie, že žalovaný uzavrel s touto spoločnosťou pracovnú zmluvu s určitým obsahom, žalobca prvýkrát v konaní predniesol až v tomto podaní. Toto tvrdenie je novým skutkovým tvrdením, teda prostriedkom procesnej obrany v zmysle § 149 C. s. p. Rovnako je prostriedkom procesnej obrany aj návrh na vykonanie dôkazu vyúčtovaním mzdy žalovaného. Pre prostriedky procesného útoku a procesnej obrany platí podľa § 154 C. s. p. účinného aj v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie tzv. zákonná koncentrácia konania, v zmysle ktorej ich možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. V prerokúvanej veci bolo vyhlásené

dokazovanie za skončené uznesením vyhláseným na pojednávaní pred súdom prvej inštancie 20. januára 2017. Ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany sú teda tzv. novotami, ktorých použitie je upravené v § 366 C. s. p. Podľa citovaných ustanovení možno použiť takéto prostriedky v odvolaní len za podmienok uvedených v § 366. V prerokúvanej veci pritom prichádza do úvahy v zásade len písm. d), teda že ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalovaný však tieto prostriedky neuplatnil v odvolaní, ale až v odvolacej replike, teda v rozpore s predvetím § 366 C. s. p. a nemožno na ne prihliadať. Okrem toho však nie je splnená ani podmienka § 366 písm. d) C. s. p., keďže pracovný pomer bol založený v roku 2010 a vyúčtovanie mzdy je z apríla 2014; žalovaný pritom nijako nepreukázal, prečo ich nemohol predložiť najneskôr v konaní pred súdom prvej inštancie do 20. januára 2017.

20. Na základe toho tak nie je možné prihliadať ani na obmedzenie zodpovednosti žalovaného za škodu podľa § 179 ods. 1 a § 181 Zákonníka práce. Súd prvej inštancie preto celkom správne posúdil jeho zodpovednosť len podľa Obchodného zákonníka, ktorým sa podľa jeho § 261 ods. 6 písm. a) spravoval právny vzťah medzi spoločnosťou ST REAL, s.r.o., a žalovaným ako prokuristom pri výkone jeho poverenia. Na základe vyššie citovaných úvah potom súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného na náhradu škody, ktorú spôsobil svojím neoprávneným výberom peňažných prostriedkov z účtu spoločnosti.

21. Odvolací súd sa však stotožňuje s námietkou žalovaného o nesprávnom posúdení plynutia omeškania žalovaného. Podľa § 340 ods. 2 Obch. zák. totiž platí, že ak čas plnenia nie je určený, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie záväzku ihneď a dlžník je povinný záväzok plniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. V prerokúvanej veci nie je sporné, že doba plnenia nároku na náhradu škody nebola určená, preto bol žalovaný povinný plniť bez zbytočného odkladu po výzve spoločnosti. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že žalovaný bol na splnenie svojho záväzku vyzývaný písomne a táto výzva mu bola doručená 2. septembra 2014, kedy sa mal s ňou možnosť oboznámiť v zmysle § 45 ods. 1 Obč. zák. Podľa odvolacieho súdu s ohľadom na výšku žalovanej sumy (9.998 €) treba za lehotu bez zbytočného odkladu považovať lehotu tri dni. Žalovaný bol teda povinný splniť svoju povinnosť do 5. septembra 2014. Uplynutím tejto lehoty sa dostal do omeškania (§ 365 ods. 1 Obch. zák.) a spoločnosti ST REAL, s.r.o., vznikol nárok na úrok z omeškania až týmto okamihom, teda od 6. septembra 2014. Samotný úrok z omeškania si potom žalobca uplatnil v podstatne nižšej sadzbe než by mu patrila podľa § 369 ods. 1 Obch. zák. v spojení s § 1 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z.

22. Zo všetkých uvedených dôvodov tak odvolací podľa § 387 C. s. p. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil v časti, v ktorej bol žalovaný zaviazaný zaplatiť spornú sumu s úrokom z omeškania až od 6. septembra 2014 (výrok I). Pokiaľ súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť pôvodnému žalobcovi aj úrok z omeškania od 26. augusta do 6. septembra 2014, nie je jeho rozsudok vecne správny, pretože v tom čase ešte žalovaný nebol v omeškani s plnením svojho záväzku. Preto odvolací súd v tejto časti napadnutý rozsudok podľa § 388 C. s. p. zmenil a žalobu zamietol (výrok II).

23. V odvolacom konaní takmer plne úspešnej žalobkyni (jeho neúspech sa týkal len úroku z omeškania za celkovo 10 dní) odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. priznal aj nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému (výrok III).

24. Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne (3 : 0).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok ustanovených v § 420 a § 421 C. s. p. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ak nejde o prípady § 429 ods. 2 C. s. p. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.